

Ohlédnutí za výstavou IDET '95

Ve dnech 2. - 6. května 1995 se konal 3. ročník mezinárodního veletrhu vojenské a zabezpečovací techniky IDET '95. Jednalo se o největší výstavní akci tohoto druhu ve střední Evropě a třetí největší, po francouzském EUROSATORY a řeckém DEFENDORY, v Evropě. Těto akce se zúčastnilo celkem 278 přímých vystavovatelů v 18 zemích a navštívilo jej 13 800 návštěvníků, převážně z řad podnikatelů a odborníků. Letos byl veletrh oboha-

cen o bezpečnostní techniku a kriminalistiku, což zajímalo zvláště širokou veřejnost.

Po úvodních projevech generálního ředitele a.s. BVV Antonína Surky, předsedy BBV Parlamentu ČR Vladimíra Šumana, ministra obrany ČR Viléma Holáně a ministra vnitra ČR Jana Rumla začaly naplno diskuze, jednání, dohody a ukázky.

V rámci odborného doprovodného programu se konala mezinárodní konference na téma *Růst vojenské a průmyslové spolupráce ČR se západními zeměmi.*

V čele komplexu odborných doprovodných programů byla vědecká konference s mezinárodní účastí CATE '95 (*Community-Army-Technology-Environment*, tedy Společnost-armáda-technologie-životní prostředí). Konference přispěla k rozvoji kontaktů mezi civilními a vojenskými odborníky a také všemi, kteří měli společný zájem na řešení vztahu příroda-společnost-věda-vojenství. V Domě techniky brněnského areálu se vystřídal na 80 referátů. Diskutovala se úloha ozbrojených sil v demokratické společnosti, vliv vojenských aktivit, technologií a procesů při ochraně životního prostředí a systémů záchrany civilního obyvatelstva i moderní prostředky pro výcvik vojenských profesionálů. Svůj prostor zde rovněž našly výrobky, technologie a perspektivy rozvoje českého obranného průmyslu ve spolupráci se zahraničními firmami a institucemi.

Konference proběhla v následujících sekcích:

- Sekce 1 - Sociální, ekonomické a ekologické vazby společnosti a armády;
- Sekce 2 - Český a zahraniční obranný průmysl;
- Sekce 3 - Lehká bojová a cvičná letadla;
- Sekce 4 - Protichemická a environmentální ochrana a záchrana, armáda a životní prostředí;
- Sekce 5 - Moderní prostředky pro komplexní výcvik ozbrojených sil.

V průběhu veletrhu se dále konaly 2. národní konference prevence kriminality, seminář *Moderní technologie používané při výrobě v obranném průmyslu ČR* a seminář *Cechu zřizovatelů bezpečnostních systémů s názvem Pravidla montáže elektronických zabezpečovacích systémů, modelový projekt a elektromagnetická kompatibilita.*

Atraktivní součástí doprovodného programu byla také výstava letadel a vrtulníků na tuřanském letišti, terénní automobilový polygon a cvičná střelnice, obojí přímo v areálu BVV.

Mezi nejzajímavější národní expozice patřily:

- USA, 224 m², mj. firmy General Motors - 100 m², Rockwell - 50 m², redakce jednoho z nejprestižnějších periodik vojensko-průmyslového komplexu Defence News;
- Francie, cca 100 m², mj. firmy Matra Defense, Eurocopter, SFIM Industries (firma podílející se na české i slovenské modernizaci tanku T-72), Euro-Cockpit Technologies; expozice Francie organizovala a zastřešovala firma SOFMA;
- SRN, cca 220 m², mj. prestižní vydavatelství a nakladatelství vojensko-průmyslového komplexu MÖNCH Publishing Group, dále firmy Motocom, Munters, NICO Pyrotechnik;
- Velká Británie, cca 100 m²;
- Slovensko, 363 m² kryté plochy, 1126 m² volné plochy; slovenský obranný průmysl zastupovala akciová společnost ARMEX, pod jejíž hlavičkou byly zastoupeny všechny rozhodující firmy - např. ZŤS TEES Matrin, ZŤS Dubnica nad Váhom, Konštruktúra Defence Trenčín, Povážské strojárne....
- Polsko, 335 m², mj. firmy Cenzin a Tarpan, jedním z exponátů byl i polský bitevní vrtulník Sókol;
- Švédsko, mj. firma Ericsson, nabízející prostředky pro spojení a komunikaci;
- Rusko, ruský obranný průmysl byl zastoupen firmou Rosvooruzhenie - monopolním exportérem zbrojní techniky;
- Švýcarsko, mj. firma Oerlikon, prostředky pro spojení a komunikaci;
- Izrael, jehož expozici organizovala a zastřešovala firma SIBAT, jedním z vystavovatelů byla např. firma Rafael.

Je smutnou realitou, že IDET '95 se stal první výstavou na světě, kde byly nabízeny vojenské zkušenosti z válečného konfliktu v Čečensku. Státní ruská zbrojařská společnost Rosvooruzhenie totiž na veletrhu nabízela, že zmodernizuje těžkou techniku na základě nejnovějších poznatků z bojů, které vede ruská armáda s jednotkami čečenského prezidenta Džochara Dudajeva. Moskevská zbrojovka seznámila zájemce i s novými druhy ochrany tanků a bojových vozidel pěchoty BMP-1 a BMP-2 před střelami.

Poměrně silné zastoupení měly na veletrhu slovenské zbrojovky. Takřka jako jediné vystavovaly těžkou techniku. „Magnetem“ byla především samonosná houfnice *Zuzana* s ráží přízřipobenou standardu NATO.

Armády postkomunistických zemí ocenily v Brně hlavně nejnovější prostředky protivzdušné obrany švýcarské společnosti Oerlikon-Contraves. Její munice označená jako Ahead ráže 35 mm je totiž založena na počítačové přesnosti.

Česká republika byla zastoupena mj. společností RDP Group, což je akciová společnost 37 převážně strojírenských podniků, které se ucházejí o zakázky při modernizaci české armády a mají v úmyslu své výrobky také exportovat. Jde např. o takové podniky jako Adast Adamov, ČZ Strakonice, Poldi Ocel, Tatra Kopřivnice, Zbrojovka Brno, Škodu Plzeň a Sellier and Bellot. Ministerstvo vnitra ČR vystavovalo na ploše 800 m². Expozice

Ministerstva obrany ČR zaujímala plochu 50 m² a prostřednictvím Hlavního útadu MTZ MO ČR a jeho akvizičního a náborového centra AČR informovala o svých akvizičních plánech pro nejbližší léta.

Výrobci ručních palných zbraní byli zastoupeni firmami Caliber Praha (ve spolupráci se švýcarskou firmou SIG), Český zbrojovka Uherský Brod, Hubert Brno, Zbrojovka Vsetín, LCZ Group a Zbrojovka Brno. Uherskobrodská zbrojovka se představila již známým systémem pěchotních zbraní LADA v provedení standardní, prodloužené a zkrácené verze automatu v ráži NATO 5,56 mm. Těto zbrojovce udělila hodnotitelská komise MO na veletrhu Zlatou medaili za pistoli CZ 100. CZ 100 patří do nové řady krátkých zbraní, určených pro policejní jednotky nebo ochranu jednotlivce. Zbrojovka Brno ve spolupráci s Vojenskou akademií Brno připravila testy zahraničních zbraní. V těch si nejlépe vedla francouzská automatická puška FAMAZ FG2. Ještě na IDETu podepsala Zbrojovka Brno s Francouzi dohodu o předání plánů této zbraně. Dosud neznámá brněnská akciová společnost LCZ Group vystavovala zcela nové ruční zbraně, pěchotní automatický kulomet, pěchotní velkorážový kulomet a samopal. Moderní princip konstrukce a vynikající vlastnosti těchto zbraní jsou důsledkem know-how, kterou firma zakoupila od jistého evropského partnera. LCZ Group požádala o pomoc při vývoji této zbraně Vojenský výzkumný ústav ve Slavičíně. I když zbraně svým vzhledem připomínají ruský Kalašnikov a Dragunov. Originalita je právě v automaticce.

Na veletrhu bylo vidět, že po pěti letech konverze zbrojního průmyslu se tuzemské podniky vzpamatovávají z hluboké krize a začínají vyrábět více vojenského materiálu a také zcela nové zbraně. Zástupci AČR projeví velký zájem i o speciální vysokozdvížený vozík Destacross, jehož výrobce Desta Děčín získal medaili při vyhlášení nejlepších exponátů výstavy. Mezi podniky s tradičním zaměřením na armádní dodávky kromě Aera Vodochody lze zařadit HTT Teslu Pardubice, která se snažila prosadit s radiolokátorem Tamara a šifrovacím zařízením. Vojenský technický ústav letectva a protivzdušné obrany Praha zde předvedl již dokončenou verzi špičkového bezpilotního průzkumného letounu Sojka III na podvozku Mercedes-Benz UNIMOG. Naše zbrojovky také v Brně přiznaly, že budou investovat mnohamilionové částky do modernizace zastaralé techniky, která je ve výzbroji AČR i v dalších postkomunistických armádách. Letecké opravy Malešice a Kbely tu poprvé oznámily, že budou chtít modernizovat zastaralé ruské stíhačky MiG-21. Přiznivce letadel zaujaly stánky a expozice již zmíněného Aera Vodochody, Mesitu Uherské Hradiště a Interlinku Praha (ve spolupráci s firmou Radio Racal z Velké Británie). Nabídku oděvních výstroje prezentovaly firmy Kras Brno, Jitex Písek, Otavan Třeboň a Fezko Strakonice.

Proti minulých dvěma ročníkům byl veletrh soustředěn pouze do jednoho, byť největšího, pavilonu a poměrně spoře byla obsazena i přilehlá plocha pod širým nebem. I když se představitelé armády stali terčem kritiky ze strany předsedů správních rad některých tuzemských zbrojařských koncernů, ministr obrany ujistil domácí výrobce, že jeho úřad dá při přezbrojování přednost domácím výrobcům zbraní a vojenské techniky. Od r. 1998 hodlá MO nakupovat letadla z produkce domácích firem. To, že se AČR podílí na vývoji letounu L-159, je důkazem, že armáda vývoj nových zbraní českého původu nepodceňuje. V podobném duchu se vyjádřili i někteří poslanci, členové BBV Parlamentu České republiky, ...že AČR se musí podílet na vývoji českých zbraňových systémů, je však nutno vycházet z jejich finančních možností a pečlivě zvážit, do kterých projektů bude investovat. Ministr obrany ČR také na IDETu vyslovil přesvědčení, ...že AČR je a bude dobrým zákazníkem

mnoha českým i zahraničním podnikům. Armáda hodlá vytvářet konkurenční prostředí mezi podniky, a tím přispívat k rozvoji průmyslové a obchodní sféry...

* * *

6. května 1995 byl tedy mezinárodní veletrh zbraní ukončen. Ještě před několika lety bychom si nedovedli představit, že by se široké veřejnosti mohly otevřít více či méně tajné sejfy s plány, projekty a dokonce hotovými výrobky českého či slovenského vojensko-průmyslového komplexu. Dnes nikoho nezaráží, že si může prohlédnout nejmodernější řízené střely či radiolokační zařízení naší nebo jiné výroby, že si na vlastní kůži může osahat třeba americkou stíhačku.

Veletrh vojenské a zabezpečovací techniky IDET se bude napříště konat jednou za dva roky. Bude se střídát s Mezinárodní výstavou vojenské techniky IDEE, jejíž druhý ročník se uskuteční v říjnu 1996 v Trenčíně. Každoroční konání výstav IDET a IDEE totiž prakticky znemožňovalo vystavovatelům v tak krátkém čase připravit k prezentaci na jedné z výstav nějaké novinky. Příští ročník veletrhu IDET se proto uskuteční až 10. května 1997.

(JAL)